

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZIONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Fővárosi levél.

— június 6.

(W.) Van most Budapesten ósbudavár, orfeum, készül a bika-színház, de hogy mindezek közül a legmulatságosabb a — delegáció, azt bátran mondhatom.

Ez az intézmény csupa humor. Bámulat, hogy a karzatokon alig van 50 hallgató, azok is, az ujságírókon kívül, csaknem mind hölgyek, akik nem azért jönnek ide, hogy szórakozzanak, hanem hogy megnézzék: hogy néz ki Goluchovszky meg Pitreich.

A hely maga is érdekes. Az új parlament középső részén a város felől van egy terem, amelyik — tudja Isten — olyan iskola formán van berendezve. A hosszukás terem egyik végén egy jó magasra épített ötszemélyes katedra áll. A legközepe a legmagasabb, ott ül az elnök: Széll Kálmán. Rengeteg nagy lehet a korrespondenciája, mert folytonosan levelet ír. Persze itt nem kell a rendre ügyelni, itt a fontoskodó komoly emberek ülnek együtt, a kiket nem kell rendre utasítani — tudják a rendet ugyanis. A kegyelmes ur nagyon rövidlátó, az orrával szántja a papirost. Balról

mellette Szapáry Gyula, az alelnök. Uram Isten, hát még ez az ur is megvan? Ugy néz ki ebben a politikai világban, mint valami ásatag őslény, vagy valami mumia. Egy non seus. Még csak rendes ülőhelye sincs. Mert az előadó az ő székéről — hallgat, olyankor, mikor előadó is van: ott bolyong a kegyelmes ur a teremben. De azért mindig jelen van, mert amikor Széll Kálmán ki akar menni, ő foglalja el az elnöki széket.

Van aztán még jegyző is három. Egy mágnás. Ez az ur olyan ismeretlen alak, hogy tán még az elnöknek is bemutatta magát, mikor jegyző lett. No de annál ismeretesebb a másik kettő. Ki lenne más, mint Münnich Aurél, meg Papp Géza.

Bizonyos, hogy ezek a jegyzőkönyvek lojálisak lehetnek. Persze lehetnek, mert bizony senkise érti, mikor felolvassák. Akár ne is olvasnák. Hiteles az.

Most azután tessék elképzelni ez előtt az elnöki pulpitus előtt egy hosszú asztalt, de már a földszinten, hét székekkel. Négy szék az asztalhoz közel, három szék egy lépéssel hátrább. Ez a három hátralt szék a paritás leggyalázatosabb pofonvá-

gása. A négy széken, az asztal mellett, ül Goluchovszky, Burian, Pitreich meg Spaun az admirális. Burian még csak Burian, de a többi három! Mindegyik mellett ül egy-egy tolmács. Goluchovszky mellett egy czvikkeres ur, Pitreich mellett egy őrnagy, Spaun mellett egy sorhajó hadnagy, (Mellesleg legyen mondva, egy pár év előtt a gróf Degenfeld József veje volt az a bizonyos sorhajó hadnagy.)

No most ezekkel szemben vannak a többiek. Elöl persze a miniszterek, mögöttük a delegátus urak.

Épen a külügyi költségvetés volt napirenden. Van a delegációban két — mond két ellenzéki ember. Mert a néppárt itt nem ellenzék, hiszen itt közelebb van az ember az udvarhoz. Nos hát ezek előadták a sok panaszt. Közjogit, gazdaságit, pénzügyit. Van mit. Sőt a kis Papp Géza is elkeseredett.

Mindezt hallgatta a három nagy ur. Akár csak nekem szanszkrit nyelven káromkodna valaki. De hát ott a tolmács. Az sebtiben halkan fordít a fülökbe. Hogy jól-e, rosszul-e, — mellékes.

Én azt hiszem, ezeknek a közös minisztereknek ez lehet a leg-

Szomorú találkozás.

Irta: Antonio Del'astrá.

A poliklinika előszobájában halk suttogással tolongott a férfiak, nők s gyermekek tarka tömege.

— Hol a szemészeti osztály? — kérdezte egy remegő hang.

— Amott hátul, az utolsó ajtó.

Egy gyöngye, sápadt nő, aki szegényes öltözéke mellett mégis uri asszonynak látszott, bekötött fejü gyermekét tartott az ölében s a jelzett ajtó felé ment. Mint aki nagyon elfáradt, neki támaszkodott a falnak; az arca elpirult, amitől megint üdöne, szépnek látszott.

— Csitt, kiesim, ne sirj, szól halkan s gyöngéden megcsókolta a gyermekét. De a kicsi hangosan jajgatott a fájdalomtól. Szegény édes anyja leült vele egy sarokba és várt. Időnkint kinyílt az ajtó, kijöttek rajta azok, kikkel az orvos már végezett s újabb betegek mentek be. Szegény nem mert tolakodni s nem bánta, hogy ha utolsóknak kell is lennie; az volt az érzése, hogy ha magára marad, még az orvos előtt is bátrabb lesz.

— Ön ugy-e idegen? — szól most egy asszony hozzá. Most van itt először?

Nekünk szegényeknek nagy áldás, hogy itt ingyen gyógyítanak bennünket.

— Ki itt az orvos? — szól a sápadt asszony hirtelen, hogy félbeszakítsa szomszédnőjét.

— Nem emlékszem a nevére; hanem nagyszerű orvos és valósággal csodákat művel. Hozzá még milyen szép fiatal ember!

— Előre! hangzott az ajtóból.

— Jöjjen velünk, szól a jó asszony, azzal megfogta a halvány nőcske kezét és behuzta magával.

Világos, tágas szobába értek, amelyben csak kevés volt a butorzat; néhány asztal tele műszerekkel, orvossággal. A fiatal orvos várta a betegeket, mialatt a segédek elkészítették a kötszereket.

— Előre, egyik a másik után; nem kell tolakodni! hangzott bár parancsolólag, de nem barátságosan.

— Oh!

Panaszos kiáltás hangzott a belépők utolsó sorából.

— Mi az, — szól az orvos és összeráncolta homlokát.

Nem felelt senki és nem is igen törődtek a kiáltással; itt nem volt ritkaság a fájdalomnak ilyen megnyilatkozása.

Csak hogy nem a fájdalom csalta ki a fiatal asszonyból ezt a kiáltást; egy fokkal

még halványabb lett s szégyenletében a gyermeke kötényébe rejtette az arcát.

Időközben az orvos megkezdte a betegek kezelését. Mindenikhez volt egy barátságos, vigasztaló szava s gyöngéd csengésű hangjával mindenkit megnyert.

A betegek lassankint eltávoztak; a szegényke sápadt asszony magára maradt, utolsóknak. Tágra meredt szemmel nézett maga elé. Hirtelen felugrott, mert az orvos most őt szólította.

— Jöjjen kérem, már csak néhány percnyi időm van.

Reszkető kézzel odatartotta gyermekét. Az orvos nem bírta elfojtani a rémület kiáltását.

— De hiszen itt baj van! Miért nem jött el már régen?

Csak most nézett először az asszony arcába s ijedten meghátrált. Ez az arc olyan érzelmeket és emlékeket keltett benne, amelyeket már régen halottnak vélt.

— Hogy hívják? kérdezte az egyik segédorvos.

— Bocchi Carmelitának, felelt az asszony némi habozás után, de oly gyöngén, oly remegő hangon mondta e szavakat, hogy alig értették meg.

— Carmelina vagy Carmelita?

— Carmelita, szól az orvos.

MODERN GŐZMOSODA Debreczen, Széchenyi-u. 42
Telefon. Gyűjtő kocs

nehezebb funkciójuk. Ora számra hallgatni éber arcot mutatva olyan beszédek, amiket érteni nem értenek, de még ha értenének is — akkor se hallgatnának rá.

A vége az, hogy bizalmat szavaznak, száz milliókat szavaznak meg egy rövid perc alatt. A helyzetet szimbolizálja az az óriás fal-festmény ott a terem falán.

A király hatvágását ábrázolja az. Ebben a teremben az a király uralkodik, akinek kivont kard van a kezében.

Nem voltam az osztrák delegáció házában, de azt hiszem, ott a császár jogarral van lepingálva.

Magyar nemzeti vívmány.

— június 6.

Ugy látszik, hogy csak teoriában és a miniszterelnöki beszédekben van meg. Állításunk bizonyítására jellemző az a csehországi eset, amelyről egy pár lap rövid sorokban megemlékezik.

A hadügyminiszter Kuttner, cseh város kérésére megengedte, hogy az ottani kaszányára német felírás mellett cseh felírás is alkalmaztassék.

Eddig a hír. — Talán a csehek is obstruáltak a nemzeti vívmányért?

Ott is voltak vívmányokkal megjelenő Neptanusok, akik a politika hullámaival ezekkel akarták lecsendesíteni?

Avagy a király szívéhez közelebb áll Csehország, mint az apostoli ország? Mind olyan kérdés ez, amelyre bajos volna a választ megadni. Nem is adják meg, az bizonyos.

A világhosszú ráesett férfiasan szép arcára s a félelem verejtékétől gyöngyöző homlokára. De erőt vett nagy izgatottságán és most már nem reszkedett a keze, amikor a gyermek után nyúlt.

Milyen kegyetlen meglepetéseket tartogat az élet a számunkra.

Ez a két ember, aki valamikor az első szerelem tiszta lángjával szerette egymást, és akiket a kegyetlen sors elszakított egymástól, most újra találkozott s a véletlen gunyosán a szemük közé kacagott, mintha jó tettet művelt volna.

— A gyermek mióta beteg?

A nőben az anyai szeretet mindent legyőzött és tisztán, érthetően felelt a hozzá intézett kérdésekre.

Az orvos, a hajdani szerelmes élesen fürkésző szemével meglátta a nyakon s a száj körül a fiaom ránczokat: a szerencsétlenségnek eltörülhetetlen nyomai voltak ezek.

Lelki szemei előtt újra megjelent a pajkos, viruló gyermek, a tavasz megtestesülése; fehér ruhában járt a kertje virágai közt, ahova ő, a szerény szomszédok gyermeke is elment néha, az imádónak forró hálójával, akinek megengedik a szentélybe való belépését.

Mennyi idő telt el azóta; mennyi küzdelemmel együtt! Feláldozta egész lényét, mert bizott a jó csillagában és tudta, hogy a jövő a leányhoz méltóvá fogja tenni... De az üde rózsaszínűk hazudtak és a kék szemek titokzatos örvényeket rejtettek mélyökben.

Mennyi küzdelem, köny és bizonytalanság! Azután lebukott a büszke magasból s nem maradt meg a számára egyéb, csak feidult boldogságának a romjai! Látta elutazni a boldog, önző menyasszonyt, aki fehér kezecskéjének egyetlen mozdulatával

De van ebben az ügyben valami felháborító. Az tudniillik, hogy a mire nem volt képes egy nemzet a maga egészében, harcolva és küzdve a törvényes alap fundamentomára, ime azt eléri egy cseh városka egyszerű kérvényben.

Arról nem is szólunk, hogy közjogiilag Csehország és Magyarország között némi kis különbség is van, amelyről Bécsben, ugylátszik, megfeledkeztek.

Hát hol van itt a nemzeti vívmány, amit kaptunk? Amit nem kérni, hanem követelni kellett; mert törvényben gyökeres jogunk volt rá, mind csak üres ígéret maradt és marad.

Ez a hír megalázása a magyar nemzetnek, amelyen jókat nevet a cseh és mindenki, aki harczunkat látta a nemzeti vívmányokért, amelyet görögtüzes torral temettünk el. A mi kaszányaink is két feliratuk, holott csak egyet volna szabad megtűrni rajta. Maradt minden a régi és valószínűleg majd az is marad, mert a miniszterelnök szerint a radikális átalakítás lehetetlen. Majd apránként... Azaz soha.

Az engedmények összetöpreődtek kaszánya-felirattá, amelyet nem hajtanak végre. Ez az eredmény, több semmi.

Magyar bor.

— június 6.

(bb.) Amerikába költözött magyar ember szívében, idegen munkában, nem ismert létért való küzdelemben elhomályosodik sok régi kedves dolognak az emléke. Egyszerre annyi évi feledés után, amerikai keresztes tábláján aranyos felírást látnak: *Hungarian wine*. A vér is hevesebben lüktet a szívében — mintha nem is tanult volna hiedelgvért az amerikaiaktól — és a ménkő

elűzte a multnak minden bohó és édes emlékét.

Ez mind eszébe jutott most és felátad benne az elégtétel kegyetlen érzete.

Ki ez a szegény, elvirult teremés, aki gyermekének a megmentésért könyörög hozzá. Miért nem teszi teljessé a diadalát? Egyetlen szavával megboszulhatná magát; módjában van, hogy a kék szemekből kicsalja a megbántott könnyesnek árját, valamely kifogással elutasíthatná s megtagadhatná segítségét.

E helyett gyógyírt adó keze ott működik szinte akarata ellenére a gyermek dagadt kékszeme körül, s a kicsikének meleg vére, amely végig folyik a kezén, az ő lelkét is megtisztította a kegyetlen gondolatoktól.

— Apa! kiáltotta a kicsi beteg, mintha az apjától várna segítséget.

— Hol van? kérdezte az orvos a mélyen elpirult anyától.

— Otthon. Ő is beteg. Nem tud dolgozni. Nem tehet róla — szólt halkán, hogy védelmezze a tunya, tehetetlen embert, aki, miután tönkre tette, eltatartja magát a feleségétől.

— A gyermeknek komoly, tartós kezelésre van szüksége. El kell jönnie hetenkint háromszor.

A nő ránézett, mintha a lelke mélyére akarna látni.

— Nem tudom... esküszöm, nem tudtam, hogy ön — szólt halkán, mintegy meglepetőzve.

... Az orvos leirhatatlan gunynyal mosolygott.

És a nő eljárt heteken, hónapokon keresztül pontosan, reménytel teli és — hallgatagon. Az orvos mindig jó volt hozzá, de hideg és tartózkodó. Soha sem kérdezett tőle semmit, ami nem tartozott a gyer-

drága magyar bor mellett, amelyre alig felett, az édes magyar hazában eszébe jut sok kóborgása, kedveseinek emléke és szeretett szülőföldjének sok ezer baja.

Az Amerikában megjelenő Magyarok csillagában olvassuk, hogy „amíg Magyarország helyre nem állítja a hajdan világszerte kires magyar bortermelést és meg nem nyitja a többi mellett annak számára azt az amerikai piacot is, amelyen a Hungarian wine-nak már csak a pusztá hirtel is valószínű forradalmat képes csinálni, az amerikai kivándorlást meggyógyítani nem lehet.”

Az Amerikában kitűzött programot vezesse a magyar bortermelést. Értjük el azt, hogy minden kivándorló helyett 10 hektoliter magyar bort tegyenek ki az Óceán tulsó partján. Valami csodálatos büszkeség fog el, ha a magyar borok erről a nagy hivatásról olvasunk. Évszázadokon át büfelejtőnek volt a magyar bor, — most még nagyobb hivatás vár rá, hogy százezreknek adja vissza a hazáját.

Ha így fogjuk fel, a magyar bortermelés hódítása, a magyarság hódítása. Aki gyöngyöző bort fakaszt a futóhomokból, amely évszázadokon át átkos, terméketlen föld volt, az egy-egy új sáncot, új védobástyát épít a magyarságnak.

Olaszországgal pedig most folynak a tárgyalások a borbehozatal dolgában. Ha újból megadják a bor vámkedvezményt Olaszországnak, úgy a Franciaországgal való kereskedelmi szerződés kényszerít rá, hogy alacsony vámtétel mellett eresszük be a francia bort is, amelynek ára hektoliterenként 3-4 korona odahaza. Az olcsó, rossz bor behozatala a magyar bortermelést nem fejlesztené, de végveszedelembé sodorná.

Csatlakozzanak Debreczen bortermelői is az országos tiltakozó népgyűléshez, amelyet a Magyar Szőlőtermelők Országos Egyesülete rendez június 8-án Budapesten, legyen ez az egész országnak és közelebből a debreczeni bortermelő vidéknek is a tiltakozása, fegyverkezése a magyar bortermelés ez idő szerinti legnagyobb ellensége ellen.

mek bajához és különben is csak akkor szólt hozzá, ha erre feltétlenül szükség volt. Milyen egészen más volt a gyermekhez. Nevetgált, tréfált vele és még a hangja csengése is melegebb volt olyankor. Egyszer csukrot, máskor játékszert adott neki. A kicsike is meg szerette s már nem félt tőle.

A gyógyulás lassan előre haladt. Az orvos közbenjárására az asszony minden gyógyszert ingyen kapott és a kicsi úgy felvirult, mintha újjá született volna.

Es elérkezett a nap, amelyen az orvos gyöngédebben esőkolta meg a kicsikét, mint ahogy azt eddig tette.

— En már mit sem tehetek érte — így szólt, amikor az anyjának visszaadta.

— Mit jelentsen ez? kérdezte az asszony a kétségbeesésnek azzal a mosolyával, amely a hangos panasznál is jobban fáj.

Az orvos határozott hangon szólt:

— Annyit jelent, hogy a kicsike egészséges... és hogy...

Az asszony megértette és nem akarta, hogy az orvos mondja ki a kegyetlen szót.

— Akkor hát csak köszönetet kell mondanom... szólt halkán és olyan megtöréssel, mintha ez rövidke mondat lenne életének legnehezebb megpróbáltatására.

Az orvos a falhoz támaszkodott és rámosolygott kicsi pajtására.

— Az Istenért, mit csinál? szólt aztán s hirtelen félreugrott, mintha megütötték volna.

Az asszony lehajolt és megcsókolta az orvos kezét, ráhullatta forró könyeit.

Azután elment, magához szoritotta gyermekét, mintha csak ez a kicsi ártatlan lény tudná lecsillapítani kétségbeesett zokogását.

EGYHAZ ÉS ISKOLA.

Magántanulók vizsgálatai a róm. kath. főgymnasiumban. A debreczeni róm. kath. főgymnasiumban a magántanulók vizsgálatai *junius hó 17. és 18. napjain* fognak megtartatni.

Versenynyel egybekötött torna-vizsgálat a római kath. főgymnasiumban. A debreczeni róm. kath. főgymnasiumban a versenynyel egybekötött tornavizsgálat az intézet udvarán *junius hó 9-én, délután 5 órakor* fog megtartatni a következő sorrendben: 1. Fölvonulás. Ellenvonulás nyolczas sorokban. 2. Hymnus. 3. Szabadgyakorlatok. 4. Csapatornaszás szereken: VII. osztály ugró-asztalon; VI. osztály magas korlátan; V. osztály lovon, széltében; IV. osztály bakon. 5. Buzogány-gyakorlatok bemutatása. 6. Egyéni versenyek: VII—VI. osztálybeliek: súlydobás, gerelyvetés, függeszkedés; V—IV. osztály beliek: távolugrás, kötélmászás; III. osztálybeliek: rúdászás. 7. Fölállás oszlopokba. Szózat. Elvonulás.

Vizsgálatok sorrendje a róm. kath. főgymnasiumban. A debreczeni római kath. főgymnasiumban az 1903—1904. tanév végén a vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: *junius hó 10-én, délután* a IV—VII. osztály vizsgálat a vallástamból. *Junius hó 11-én, délután* az I—III. osztály vizsgálat a vallástamból. *Junius hó 13-án:* I. A) osztály magyar, latin; V. osztály magyar, latin, német; VII. osztály mennyiségtan, természettan. *Junius hó 14-én:* II. osztály magyar, latin; IV. osztály szám- tan, mértan, történelem, természetrajz; VI. osztály természetrajz, mennyiségtan. *Junius hó 15-én:* I. B) osztály magyar, latin; III. osztály történelem, mértan, szám- tan, földrajz; V. osztály mennyiség- tan, természetrajz. *Junius hó 16-án:* VI. osztály magyar, latin; VII. osztály történelem, német, görög. *Junius hó 17. és 18. napjain* a magántanulók vizsgálatai. *Junius hó 20-án:* I. A) osztály mértan, szám- tan, földrajz, természetrajz; II. osztály földrajz, természetrajz, szám- tan, mértan; III. osztály magyar, latin, német. *Junius hó 21-én:* szent gyónás és áldozás. *Junius hó 22-én:* I. B) osztály szám- tan, mértan, földrajz, természetrajz; IV. osztály magyar, latin, német; V. osztály történelem, görög, görögptlc. *Junius hó 23-án:* VI. osztály görög, német, történelem; VII. osztály magyar, latin. *Junius hó 27. és 28. nap- jain* szóbeli érettségi vizsgálatok. *Junius hó 29-én:* Ünneplés „Te Deum“. Bizo- nyítványok kiosztása.

A Svetits-intézetben vasárnap tartották meg a növendékek ének- és zenevizsgáját nagy hallgatóság előtt. A vizsga eredményével úgy a szülők, mint az intézet vezetősége meg volt teljesen elégedve.

Gazdasági gyűlés. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága holnap dél- után 3 órakor Vecsey Imre elnöklete alatt az egyház tanácsstermében gyűlést tart.

Terefere.

— június 6.

A szegedi választás olyan nagy port vert fel, hogy a bár nagyon szűkmarkuan, de mégis csak beállott esőzés sem birta elosztatni. *Tisza* és pártja csak most kezd igazán prüszkölni az erős szegedi paprikától. Reszeli az a paprika a kormány szócsöveinek a torkát. Ebből a szempontból a függetlenségi pártiak is örvendének a *Bánffy* Dezső báró sikerének és ha . . .

Csak az a *mult* ne mutatná azokat a sötét mozgó fényképeket, mint az ex-lex megteremtése, a csendőr uralom, az ischli klauzula, a választási erőszakoskodások stb.

De azért *Bánffy* büszke lehet a sikerére, különösen annak hatására Debreczenben.

Szemfüles, enyveskezű riporter voltomnál fogva sikerült a *Bánffy* Dezső báró papirkosarából a következő két táviratot elemelnem:

I.

„*Debreczen.* Első ütközet fényes sikeréhez fogadja legjobb kívánataimat. Igaz hive *Hauer* Bertalan, Angol királynőszállodás.“

II.

„*Debreczen.* A külön vamterület győzelmét előre is hirdető lelkes megválasztása alkalmából fogadja Nagyméltóságod örömmámorban uszó lelkünk szerencsekívánatait. *Békéssy* Róza, szappangyáros“.

Bánffy meg lehet hát nyugtatva.

Debreczenben lesz, ahová a *fejét lehajtsa* és amivel *tisztára moshatja magát a mult feltjaitól.*

Mákvirág.

NAPI HIREK.

A kerékpározók megrendszabályozása.

— jun. 6.

Olyan kiterjedésű és népszerű vá- rosban, mint Debreczen, kell, hogy mindenféle jármű, amely az utcákon mozog, bizonyos korlátok és szabályok szerint közlekedjék. Meg is van ez így mindenre, akár automobil, akár talyiga, talán még a kézi targonczára is, csak éppen a keré- párra nincs. Pedig a szabadjára hagyott kerékpárosok olyan nekivadult gyorsaság- gal száguldanak végig a népes utcákon, gyakran egymással szemközt rohanva, hogy ugyancsak ember legyen a talpán, aki az elgázolást ki tudja kerülni. Hameg éppenséggel gyermekek vonulnak haza az iskolákból, reszketni kell otthon az ag- gódó szülőknek. A csengetés itt keveset használ, mert az örületes száguldozás nyom- ban követi a csengő gyenge hangját.

Az utóbbi időkben előfordult számos elgázolási és leütési eset végre a debre- czeni rendőrséget is felrázta abból a nyu- godalmából, amelylyel mindeddig a kor- látlan kerékpározást tűrte.

K. Tóth Mihály rendőrkapitány ma terjedelmes javaslatot nyújtott át a polgár- masternek a kerékpározás megrendszabá- lyozása céljából. A javaslat utal azjeddigi

állapot következtében előfordult szeren- csétlenségekre és még származható veszélyre és a lakosság személybiztonsága érdekében kívánja, hogy a kerékpározásra külön szabályrendeletet alkosson a város, amely- ben egyrészt a menetgyorsaság, másrészt a közlekedési hely meg legyen határozva, úgy, hogy csak bizonyos, korlátolt tempó- ban és csak meghatározott utcákon legyen a kerékpározás megengedve. Továbbá szük- ségesnek véli a javaslat, hogy a főváros és számos nagyobb vidéki város mintájára hozza be Debreczen város is a *kerékpár- adót*, amely egyrészt jövedelmet hoz a városnak, másrészt, tekintettel arra, hogy minden kerékpár *feltünően, számmal lenne ellátva*, a rendőrközegeknek, sőt magának a közönségnek is lehetővé teszi az ellenőrzést és a rendelet ellen kihágók- nak feljelentését.

A polgármester a javastat tartalmát a maga részéről is mindenben helyeselte.

Igy tehát a kerékpározók ügye már legközelebb a tanács és remélhetőleg minél hamarább a közgyűlés elé kerül.

— **A debreczeni vasutasok a vádtanács előtt.** Mint ismeretes, a vasuti sztrájkból kifolyólag a debreczeni kir. ügyészség négy debreceni vasutas ellen a btk. 171. 480 §aiba ütköző izgatás vétsége miatt a bün- vádi eljárást megindította. A törvény- szék vádtanácsa *Baróthy* Béla kir. törvényszéki bíró elnöklete alatt ma délelőtt tárgyalta az ügyet. A védel- met dr. *Révi* Nándor ügyvéd látta el. A vádtanács hosszas tanácskozás után mind a négy vádlottat **fel- mentette** az ellenük emelt vád alól. Érdekes a törvényszék indokolásá- nak az a része, hogy a *vasutasokat közhivatalnokoknak tekinti* ugyan, de az izgatás tényálladékát a jelen esetben nem látja fenforogni. — Örömmel üdvözljük e határozatot, mert benne újabb bizonyítékát látjuk a magyar bíróságok pártatlanságá- nak és függetlenségének.

— **Uj állomásfőnök.** A mármaros- szigeti állomásfőnököt, amint közöltük, *Bocván* Elemér utódjául a debreczeni ál- lomás főnökévé nevezték ki. Helyére mára- marosszigeti állomásfőnökké *Wilhelm* Somat, a debreczeni üzletvezetőség eddigi érdemes tisztviselőjét, léptették elő.

— **Ujabb munkásmozgalom.** A debreczeni munkások ismét álta- lános sztrájkra készülnek. Tegnap ebben a tárgyban összejövetel volt, amelyen résztvett *Gál* szocialista- vezér is, aki teljes erővel csinálta a munkások közt a hangulatot. *Gál* innen Nyiregyházára utazott, hogy az ottani munkásokat is tü- zelje. A debreczeni főkapitányság táviratban figyelmeztette erre a nyiregyházi rendőrséget.

— **Az új szegényház építése.** A város által építendő új szegényház építésére vasárnap tartották meg zárt ajánlati ver- senytárgyalást, amely iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott. Huszonöt ajánlat érkezett be, ezek közt voltak budapesti,

miskolczi és más vállalkozók is. A 176,000 koronára előirányzott építkezésre a legolcsóbb ajánlatot a 25 ajánlkozó közül Horváth József és Tóth István debreczeni építővállalkozók nyújtották be. A bizottságban, amelyen Körner Adolf tanácsnok elnököltséget vettek Róncsik Lajos főszámvevő, Aczél Géza főmőnök, Horváth István bizottsági tag és Szilágyi János építész. A bizottság a Horváth és Tóth ajánlatát ajánlja elfogadásra a tanácsnak. Az építkezéshez rövidesen hozzáfognak a vállalkozók.

— **Kitüntetett urnő.** A Vöröskereszt-egyesület negyedszázados fennállásának alkalmából a király dr. Boda Gyulánának, a püspökladányi főkegyelet elnökének, a koronás érdemkeresztet adományozta.

— **Orvosválasztás.** Nádudvaron május 27-én megtartott közönségi orvosi választáson egyhangulag dr. Molnár István élesdi kórorvos választatott meg.

— **A debreczeni színház sorsa.** A debreczeni színház sorsának jövője még mindig bizonytalan. A tanács ama határozatát, melylyel 6 évre Zilahy Gyula színigazgatónak adta bérbe, — több bizottsági tag és Makó Lajos színigazgató megfélebbzte. A tanács már foglalkozott ezekkel a fellebbezésekkel és kimondotta, habár a közönség köréből érkezett fellebbezéseket joga volna visszautasítani, de ezáltal ezt nem teszi annál inkább, mert az egyik pályázó, Makó, szintén megfélebbzte a tanács határozatát, a fellebbezéseket véleményes jelentés kíséretében a közgyűlés elé terjeszti, határozzon az, ki legyen a debreczeni színház igazgatója. Mikor lesz a májusi közgyűlés, azt ma, június 7-én még a tanács sem tudja.

— **Évzáró ünnepély.** A „Debreczeni Felső Kereskedelmi Iskola Ifjúsága” 1904. évi június hó 8-án délelőtt 9 órakor a koronázási évforduló ünnepelésével kapcsolatosan iskolai évzáró ünnepélyt rendez az intézet dísztermében, a következő műsorral: 1. „Király dal”, férfikarra áírta Alszegey, éneklő a felső kereskedelmi iskola énekkara. 2. Megnyitó beszéd, tartja dr. Szántó Sámuel tanár. 3. Czobor László szavalja Petőfi S. Tündéralom című költeményét. 4. Fábian Lajos segélyegyleti titkár jelentést tesz a Segélyző-Egylet 1903-4. évi működéséről. 5. Beethoven. „Tavaszkor”, éneklő a felső kereskedelmi iskola énekkara. 6. Révész Aladár szavalja Petőfi S. „Élet vagy halál” című költeményét. 7. Eperjesy István önképzőköri titkár jelentést tesz az Önképzőkör 1903-4. évi működéséről. 8. Záró szó, mondja Szojka Gyula igazgató. 9. Szózat, éneklő az intézet vegyeskara. A közönséget szívesen látják.

— **Az állatvásárok betiltása.** Az V-ik állategészségügyi körzetben száj- és körömfájás lépett fel, minek folytán a 24,500—904. számú földmivelésügyi miniszteri rendelet értelmében a debreczeni mezőrendőrkapitányság szarvasmarha, juh és sertésekre a heti- és országos állatvásárok tartását további intézkedésig betiltotta.

— **Nincs szabadság.** Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság és v

Magyar-Francia Biztosító Intézet igazgatóságai körlevélben tudatták hivatalnokai-
kal azt, hogy az idei évtől kezdve: nincs szabadság egészséges ember számára. Csak betegek kapnak pihenőt. Oka ennek a csöppet se humánus rendelkezésnek az, hogy a vasárnapi munkaszünet kötelezővé vált a magánhivatalokra nézve is s ezt az idővesztést a társaságok a szabadság megtagadásával akarják behozni. Voltaképpen pedig a vasárnapi munkaszünet semmi visszamaradást nem jelent a munkában. A hivatalok hat nap alatt végeznek annyit, amennyit ezideig hét nap alatt végeztek. A biztosítási ügyletek természete nem tűri meg a restanciát s a legnagyobb valószínűség szerint szó sincs arról, hogy valami hátralék állott volna be a munkában a munkaszünetes vasárnapok miatt. A kimerült, pihenőre szorult hivatalnokokkal szemben embertelenség ez a bánásmód. Arra jó azonban, hogy megmutassa azt, hogy mit kell cselekedni a tisztviselők védelmében, az ilyen bánásmód ellen. Törvényhozásilag kell szabályozni a szabadság-idő kérdését is. Éppen úgy, mint ahogy a törvény rendel el a vasárnapi pihenőt.

— **Elhelyezett vasúti mérnök.** A vasutasok sztrájkjából kifolyólag Kabai György államvasúti mérnököt Debreczenből Miskolcra helyezték át. Kabait társai szombat este a Bikában tartott bucsuestélyen bucsuztatták el.

— **Nyilatkozat.** A tegnapi tervezett léghajfölszállásnál nem vettem részt. A visszalépésnek egyedüli okát megmagyarázza az alábbi levél, melyet tegnap délelőtt intéztem Szikszay Gyula urhoz. Ime a levél:

Kedves Szikszay ur!

Sajnálatos tudatom, hogy a délutánra tervezett léghajfölszállásban nem veszek részt. Ezen elhatározásomnak egyedüli oka az, hogy a közöttünk létrejött és részéről határozottan kikötött megállapodás: nevezetesen, nem engedem meg a plakatiroztatást, nem tartottam meg.

Saját szórakozásomra felmentem volna, de hogy nevemet, személyemet czigérül felhasználják, ezt nem óhajtom és nem akarom. Öszinte hiva:

Lów József.

Ennek nyilvánosságra hozatalát saját érdekemben szükségesnek tartottam. Loránt (Lów) József.

— **A Révész-utcai gyilkosság.** Gajzágó Antal már ott nyugszik a kolozsvári temetőben, de a borzasztó merénylet, amelynek szerencsétlen áldozata lett, ma, öt nap után, se hagyja nyugodni se a felháborított közönséget, se a szüntelenül nyomozó rendőrséget. A nyomozás annyiban járt némi eredménnyel, hogy a pénteken letartóztatott Csiha Sándor asztalossegéd ellen mindinkább több gyanuok halmozódik fel, amelyek arra mutatnak, hogy ő lehetett a gyilkos társa. Nincs kizárva, hogy ő lehetett maga a gyilkos is. Csiha konokul tagad mindent, de a szembesítéseknek hármán is határozottan felismerték benne a két munkás egyikét. Az elveszett, de később nála megtalált sűrű kalap, valamint a kezén látható sérülés is az ő bűnössége mellett bi-

zonyitának. A rendőrség mindzeknek a súlyos gyanuokoknak alapján Csiha Sándor ma délelőtt három rendőrrel átkísértette a kir. ügyészséghez. — Midazáltal a rendőrség a nyomozást más irányban is folytatja.

— **A Szent-Ezsébet egyesület** szombati nyári mulatságán kihuzott, de idáig át nem vett nyereménytárgyak jegyzéke, melyben a játszószám (a jegy vagy sorsjegy száma) és a nyerőszám fel van tüntetve. Kontsek Géza és Riesz Lipót urak üzleteinek kirakatában közszemlére ki van tűve. Az érdeklődőket kéri az egylet elnöksége, hogy ezt a jegyzéket megtekinteni és az esetleg nyert tárgyat Wolafka Antalné urnő egyesületi alelnök lakásán, Szent-Anna-utca 21, balra az udvarban, — sziveskedjenek átvenni. Amely nyeremény tárgyak folyó hó 9-ig estéig át nem vétetnek, az egyesület tulajdonába mennek át és a szegények javára külön fognak értékesíteni.

— **Ragadós állatbetegségek a városban és a vármegyében.** Debreczen és Hajdúvármegye a múlt hó 31-ig a következő állati betegségeket jelentették a földmivelésügyi miniszternek: Debreczenből: Veszétség: V. ker. Ragadós száj- és körömfájás: I. ker. I. Rühkór: II. ker. I p. ló; VII. ker. I p. ló. Sertésvész VIII. ker. 2 t. Hajdú vármegyéből: Ragadós száj- és körömfájás: hajduszoboszlói Nádudvar 1 l.; központi Balmazújváros 1 l.; Hajduböszörmény 1 l. Rühkór: Hajduszoboszló 16. Sertésvész: hajduszoboszlói Püspökladány 1 b.; központi Mikepérs 1 t.; Hajduböszörmény; Hajduszoboszló.

— **Díjlövészet.** 1904. június hó 5-én a Polgári lövöldében tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek: Legtöbb körrel Gerőcz József 4 koronát. Legjobb mély lövéssel Fürst Ödön 4 koronát. Junior díjat nyert legtöbb körrel. Ujvári István 2 koronát.

— **Ácsok gyűlése.** A helybeli ács-mesterek tegnap délután az ipartestület tanácstermében ülést tartottak. Elhatározták, hogy a kőművesek elleni panaszukkal az ipartestület előljárósága elé járulnak, hogy az előljáróság találja meg a békés kibontakozáshoz való módot.

— **Felakasztotta magát.** Dóró Pálné szül. Bereczky Zsuzsanna szoboszlói asszony f. hó 2-án önkasztás által vetett véget életének. Az öngyilkosság oka: gyógyíthatatlan betegség.

— **Dalestély.** Az „István” gőzmalom társulat munkásai önképző- és segélyző-köre 1904. évi június hó 25-én a „Margit” fürdő villanyvilágított dísztermében, saját segélyalapja javára, Keller Sándor egyleti karnagy vezetésével mellett dalestélylyel egybekötött táncvigalmat rendez. Kiss Gyula jeles zenekarával. Belépti díj személyenként 1 korona 20 fillér, előre váltott jegy 1 korona. Jegyek előre válthatók: Az „István” malomban az elnökségnél, Glück Izidornál Péterfia-utczán (Bábaképezde-épület) és Kántor István kereskedőnél Hadház-utczán. A dalestély műsora: 1. Dalár induló, Hubertől. 2. Házunk előtt. Várfölditől. 3. Bordal, Falk Zsigmondtól. 4. Tréfás dal, Tolnaitól. 5. Rákóczi induló, Hubertől.

— **Békeltető bizottsági ülés.** Az ipartestületi békeltető bizottság holnap kedden délután ülést tart, melyen a munka-

Hartstein Kálmán a magy. kir. államvasutak gépgyára vezérügynökségének

kerületi képviselője ajánlja a gépgyár összes termékeit. Kisebb mezőgazdasági eszközeit, a „Kinesem vetőgépet” amely alsó és felső mag lefolyásra van alkatva, továbbá a legjobb minőségű gépolajat, vízhatlan ponyvákat, benzín motorokat, teljes malomberendezéseket, elsőrendű gyártmányú erőtakarmányt stb. Az üzletek könnyebb lebonyolítása végett használt gépek újabbak vásárlása esetén előnyösen becseserőltenek.

adók és munkások között felmerült vitás ügyeket intézik el.

Lökötök garázdálkodása. A debreczeni csendőrség négy vármegye területén garázdálkodó lökötök után nyomoz és nem eredménytelenül. A nyomozatot sikeresen vezető Bodnár őrmester és Hódosy őrszervező kipuhították a lökötöket és most kézrekerítésükön fáradoznak.

Szeretik Debreczent. Nagy Gábor napszámot csavargásért kitiltották. Tegnap ismét elfogták a Kossuth-utczán kéregetésért. Czine László csavargó kitiltása daczára vizsátért. Mindenketőt lezárták.

Késelő csavargó. Nagy riadalmat keltett tegnap este a Piac-utczán Grünblatt Dezső bőszőrményi születésű csavargó, ki részegen késsel rohant a járókelőkre s csak nagy nehezen lehetett ártalmatlanná tenni. Bekísérték a rendőrségre, ahol kitünt, hogy Grünblattot már többször kitiltották Debreczenből. Most aztán az utczai botrányért büntetésének leülése után ismét hazatoloncolják.

Elveszett Folyó hó 2-ikán elveszett egy kézi táská, melyben bizonyos mennyiségű pénzösszeg s több apró tárgy volt. Felhívatik a megtaláló, hogy a rendőrkapitányság bűnügyi osztályához szolgáltatassa be, hol illő jutalomban részesül.

A debreczeni kereskedelmi tanintézet vizsgál. A felső kereskedelmi iskola vizsgáinak sorrendje a következő: A felső osztályban a vizsgálatok már megtartottak. Az alsó osztály vizsgálatai: június 17-én, pénteken, d. e. történelem, földrajz, kereskedelemismeret; — 20-án, hétfőn, d. u. francia nyelv, kereskedelmi levelezés; — 22-én, szerdán, d. u. német nyelv, irodai munkálatok; — 24-én, pénteken, d. e. kereskedelmi számtan, mennyiségtan; — 25-én, szombaton, d. e. magyar nyelv, természettan. A középső osztály vizsgái: jun. 17-én, pénteken, d. e. kereskedelmi számtan, mennyiségtan; — június 18-án, szombaton, d. e. jogi ismeretek, gazdasági ismeretek; — június 21-én, kedden, d. e. magyar nyelv, irodai munkálatok; — június 23-án csütörtökön, d. e. francia nyelv, könyvvitel; — június 24-én, pénteken, d. e. történelem, földrajz, keresk. levelezés; — jun. 25-én, szombaton, d. e. német nyelv, vegytan-áruismeret. Magánvizsgálatok az alsó és a középső osztályról: jun. 16. és 17. napjain írásbeliek; jun. 18-án, szombaton szóbeliek. Bizonyítványok kiadása és jutalmak kiosztása június hó 29-én szerdán, d. e. 9 órakor. Polgári fiúiskola. Osztályvizsgálatok: jun. 21-én, kedden, d. e. I. osztály, d. u. II. b) osztály, jun. 22-én szerdán d. e. III. osztály, d. u. II. a) osztály. Nyilvános vizsgálatok (a diszteremben): jun. 24-én pénteken, d. e. I. és II. b) osztály, jun. 25-én szombaton, d. e. II. a) és III. oszt. Évzáró ünnepély a jutalmak kiosztásával: jun. 25-én szombaton, d. e. 11 órakor (a diszteremben.) Megjegyzés: Ugy a felső kereskedelmi, mint a polgári iskolában a vizsgálatok d. e. 8 órakor, d. u. 3 órakor kezdődnek. Kereskedőtanoncziskola. Vizsgálat az össze: tantárgyakból mind a négy osztályban június hó 12-én vasárnap, d. e. 10 órától. Évzáró ünnepély a bizonyítványok és jutalmak kiosztásával: jun. hó 19-én vasárnap d. e. 11 ó. (a diszteremben.) Női kereskedelmi tanfolyam. Írásbeli vizsgálatok: június 13-án, hétfőn, délután német levelezés; — június 14-én, kedden, délután kereskedelmi számtan; — június 15-én, szerdán, délután könyvvitel; — június 16-án, csütörtökön, délután magyar kereskedelmi levelezés. Szóbeli vizsgálatok (kereskedelem- és váltóismeret, kereskedelmi földrajz és áruismeret stb.); — június hó 22-én, szerdán és 23-án, csütörtökön (a diszteremben). Kereskedelmi esti szaktanfolyam. Írásbeli vizsgálatok: június 1-én szerdán, délelőtt kereskedelmi levelezés; — június 3-án, pénteken, délelőtt kereske-

delmi számtan; — június 6-án, hétfőn, délelőtt könyvvitel. Szóbeli vizsgálatok: június 10-én, pénteken és június 11-én, szombaton. A felső kereskedelmi iskola osztályvizsgálataira, a polgári iskola nyilvános vizsgálataira és évzáró ünnepélyére és a kereskedő tanoncziskola évzáró ünnepélyére a növendékek t. szüleit, illetve főnökeit és az iskola iránt érdeklődő művelt közönséget tisztelettel meghívjuk. A Kereskedelmi tanintézet igazgatósága.

A tartalékosok fegyvergyakorlata. A tartalékosok fegyvergyakorlata az idén elűt az előző évek fegyvergyakorlataitól, mert a nagyobb szabású hadgyakorlat elmarad és akiknek a nagy hadgyakorlat idejében kellett volna bevonulniok, július közepéig szeptember közepéig eső időközben kell fegyvergyakorlatukat leszoigálni. A fegyvergyakorlat idejének meghatározásánál azonban az aratást minden körülmények között figyelembe veszik. Az utászászióaljok fegyvergyakorlata második időszakának megkezdését au. 16-ára rendelte el a közös hadügyminiszter.

Juniusi rózsák. Kivirultak a rózsák június elejére. Szép is az, ha a virágos akác és jászmin bódító illatához a rózsák szelid, édes illata vegyül és a kaszált fü balzsamos szagát hordozó szellő mindezeket összekeverve, majd fölváltva teríti a nyüzsgő emberáradatra, kivált most, amikor csak csatornaillat és portenger borítja a várost; ám a rózsák kora virulásával vele jár az öreg gazdák tapasztalása szerint a korai aratás és amely évben június elején teljesea kivirul a rózsá, abban az esztendőben június második felében megcsik az aratás; ez pedig ahogy sem jó, mert csak satnya jószág érik be korán és ilyenkor rosszul fizet a gabona. S ha eső nem lesz, még ez a kevés is elveszik, amire eddig kilátás van. Amíg tehát egyrészt gyönyörködtet a természet, csak úgy tesz, mint a kaczer aszszony; amíg ígergetve mutatja bájait, becsapja és kifosztja, aki azt hiszi, hogy fenékgig tejfel a világ.

Rajok másolását és készítését elvállalja műegyetemi hallgató. Szíves megkeresések Széchenyi-utca 18. szám alá kéretnek.

Jutalom a rendőröknek. Azon rendőröknek, kik az általános munka beszüntetés ideje alatt éjjel-nappal szolgálatban voltak, jutalmazásképpen a városi tanács, Végh Gyula főkapitány indítványára 300 koronát utalványozott ki.

Műhatóan ujjáaranyozhat mindent a Mentze-féle aranyozóval; ugymint: fénykép- és tükörkereteket, virágvázakat, szobrokat, különböző dísz tárgyakat, sirkőfelírásokat és kerítéseket, egy üveg 40 kr. Kapható: kizárólag **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában, Piac és Szent-Anna-utca sarok.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatokban.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, június 6.

A képviselőház ma délben 12 órakor rövid ülést tartott, amelynek

egyetlen tárgya a napirend megallapítása volt.

Perczel Dezső elnök bemutatta **Bánffy Dezső** báró megbízó levelét. Kiadták az igazoló-bizottsághoz.

Ugron Gábor kívánja, hogy a kérvényeket sürgősen tárgyalják és a miniszterek adják meg válaszukat az interpellációkra.

Tisza István gróf miniszterelnök reméli, hogy a kérvények tárgyalása a csütörtöki ülésen lehető lesz. Csütörtökön vagy pénteken elintézik az interpellációkat is.

Lukács pénzügyminiszter betereszti a **július 1-jével lejáró indemnitynek augusztus végéig való meghosszabbításáról** szóló törvényjavaslatot.

A magyar delegációból.

Budapest, június 6. A magyar delegáció mai összes ülésén folytatták a hadügyi költségvetés tárgyalását.

Első szónok **Lovász Márton** volt, aki nem találja megokoltak a rengeteg hadügyi szükségletet és abban csakis a magyar kormány gyengeségét látja. Nem szavazza meg a költségvetést, amikor az ország elkerülhetetlen belügyi kiadásokkal van tulerhelve.

Keglewich István gróf a kétéves katonai szolgálat határozottabb kifejezését óhajtáná.

Rakovszky István felszólal az ellen, hogy a költségvetést csak ma reggel, közvetlenül az ülés előtt osztották ki a delegáció tagjai közt, úgy, hogy idejük sem lehetett áttanulmányozni.

Az aradi munkás sztrájk vége.

Arad, jun. 6. A sztrájk teljesen megszűnt. Az összes munkások újra felvették a munkát. A kőművesek a 4 hétig tartó bérharcz után egy fillér bérfelemelést értek el. A katonaság és a csendőrség elvonult.

Orosz-japán háboru.

Budapest, jun. 6. Tokióból jelentik: A japánok megszállották Tschellifut. Három lovasság kozák megütközött a japánokkal. A japánok győztek.

Budapest, jun. 6. Tokióból jelentik: Egy japán torpedónaszád Santaronál tengeralatti aknát fedezett fel. A japánok a tallienavani öblöt megtisztították az aknáktól.

VEGYES HIREK.

* **Szódavizgyárosok panasza.** A szódavizgyárosok már régen panaszkodnak, hogy évente több, mint 2000 koronát vesztenek el az ellopott szódavizesüvegeken. Ugyanis a kocsmákból, üzletekből elviszik a szódavizes üvegeket, aztán mikor kiürült, néhány fillérért eladják a házalóknak, azok azután az üvegeken levő czinkrészeket eladják a bádigosoknak. Hogy milyen visszaélés ez, azt mindenki megítélheti, ha tudja, hogy egy ilyen üveg a szikvizgyárosnak két koronába kerül és a házaló 18-20 fillérért értékesíti. Most aztán a rendőrség pártfogás alá veszi a gyárosokat. Ezután fel fogják járni a házalókat és akinél szódavizesüvegeket találnak, azt az ócskást szigorúan megbüntetik.

* **Mi a hírlapíró?** A párisi hírlapíróiskola megnyitása alkalmából a „Gaulois” több jeles egykori íróhoz azt a kérdést intézte: „Mi a hírlapíró?” A beérkezett válaszok közül a következők az érdekesebbek: Adolphe Brisson: „A hírlapíró a világ legjobbja és legrosszabbja. Jót tesz, de rosszat is tesz, az igazságot terjeszti vagy a tévelygést. Irigyeljétek, mert gondolatait szabadon kimondhatja. Szánjátok, mert a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozva több erélyt és tehetséget fejt ki, mint amennyi kellene oly mű megalkotásához, mely örök időkre szól. Ha a társadalom jól volna szervezve, a hírlapírókat nem engednék 50 éves korukon túl dolgozni, hanem alkalmat nyújtanának nekik arra, hogy nyugalomba vonulhassanak.” „A hírlapíró katona — mondja Jules Claretie, amikor megöregszik, büszkén megszámlálja a sebeit. Tulajdonképpen mindent tudnia kellene. Mindenesetre törekednie kellene arra, hogy mindent megtudjon. Esmékért küzdve, ne törődjön a sértésekkel, melyekkel illetik. Persze rettenetes, hogy az embernek minden nap más eszméje legyen, de épp oly egyszerű, mint helyes követni az egész életén át ezt az egy eszmét: igazságosnak lenni.”

* **Kubelik és felesége.** A „Berliner Lokalanzeiger” írja: Kubelik János, a fiatal hegedűművész úgy látszik megelégedte azokat a fáradságokat, amelyekkel a művészet és a dicsőség jár. Nem látja ugyanis be, hogy miért kell neki, akinek már tekintélyes vagyona van, az egész földgömböt bejárni és pénzért másoknak hegedülni. Vagy mint jól értesült körök mondják: a művész fiatal, szép és ugyancsak gazdag felesége emel kifogásokat a folytonos utazás ellen. Az amerikai turné, amelyre hírneves férjét elkísérte, nem nagyon kedvezett kényelmi szeretetének. Kubelik valószínűleg még csak a jövő esztendőben fog nagyobb hangverseny körutat tenni, hogy aztán hosszabb időig pihenjen.

* **Pályázat hadapródhelyekre.** A városi tanács részéről a szülők és gyámok értesítettek, hogy a cs. és kir., valamint a magy. kir. honvéd hadapród iskolákban az 1904-1905. tanév kezdetén betöltendő helyekre vonatkozó Pályázati hirdetmények megérkeztek. Pályázati véghatáridő a cs. és kir. hadapród iskolába július 15. — a honvéd hadapród iskolába július hó 10-ik napja, a vonatkozó hirdetmények a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztály hivatalos helyiségében (Városház emelet 17. ajtó) betekinthetők, hol az érdeklődők felvilágosítást nyernek.

Az utolsó száz kis nap.

— június 6.

Nagy sor az öreg bakának, mikor számlálni kezdi azokat a napokat, melyek elvá-

lasztják a civilizált életől. Az első két esztendőben csak a hónapokat olvassák s nagy megelégedéssel tapasztalják, hogy azok száma fogy, egyre fogy. Az utolsó esztendőben már a napokra kerül a sor.

A fiatal bakának kötelessége, hogy reggel, amint az öreg szakaszvezető felnyitja szeméit, haptákba álljon s alásan jelentse, hogy hány nap van hátra. Jaj annak a regrutának, aki rosszul jelenti, vagy egyáltalában nem jelenti a fennmaradó kis időt. — Büntetései közül a legkisebb a szabadságra küldés, ami azt jelenti, hogy ágyában kiszedik a kapcsoló vasakat s este, ha a regruta lefekszik, az egész szétdő. Ellenben a kötelességet pontosan teljesítő bakának jutalmul a jobbik „torniszter” patrontáskát s sok egyébét adja át az öreg „csont”, mert neki már a régi is kitar.

Most, hogy az utolsó száz kis nap is közeledik s nemsokára el is mulik, az 1-beli (1901-ben sorozott bakáink) igazi baka humorral és kaszárnya nyelven bucsuztatják gyászjelentésben az utolsó száz nap elmulását, hurgzik pedig a gyászjelentés, amint következik:

Hosszas maradválás és markérozás után az 1-beli öreg csontok szomorodott szívvvel jelentik minden szakácsnőnek, szobalánynak, fájhoz menendő szende lánynak, csinos kis bakfisknak, elvételt készülő asszonynak, gyászfátyolt levett özevegnek, a legkedvesebb választottnak és mind az itt nem említettnek, hogy a forrón szeretett, feledhetetlen utolsó

SZÁZ KIS NAP

folyó évi június 7-én abteilig marsolásal, a regruták forró könyhullatása, a koppelczterok, deklík és strózsákok konduktja mellett kertájhot csinált és kiszenvedett.

A megboldogult emlékeül minden rechnin június 7-én este, viaszgyertya nyújtandó, minden garnizionban rasztág tartandó s az örök gyász emlékére minden kantinban minden 1-beli öreg csontnak egy felflasnival adandó a rabvállatóból. Befélausgábe után parádé-rukkolás tartandó június 8-án, hol minden regruta köteles utolsó lönungját az öreg csontoknak adni, kik ennek fejében forvertszbájen után a kiglan-czolt kuplival adnak maradandó emléket nekik.

Debreczen, 1904 június 7-én.

Az abfíroló 1-beli öregcsontok nevében:
Gewehr András, Prófund Borbála,
Patrontáska Anna, Zupa Náni,
nagy szülők.

Torniszter Gergő, Mindungszdekli Laczi,
Feldgeráth Lina, Koppolszter Feri,
szülők, gyermekei.

Einzelaresszt Jóska, Lönung Tóbiás,
Kaszernareszt Muki, Zulag Stefán,
testvérek, sógorok.

TÖRVÉNYSZÉK.

Kliens hajsza.

A szellemi proletáriatus ijjesztő szaporodása egy a maga nemében megdöbbentő határozat hozatalára készítette a zombori ügyvédek egyletét. Talán egyetlenegy pályán sem tapasztalható azon óriási túltengés, mint a jogi pályán és ezen kereten belül az ügyvédi pályán. Megdöbbentő a gondolkodó embert, ha a jogi fakultások statisztikai adatait figyelemmel kíséri. Az ország két egyetemén, a budapestin és a kolozsvárin hetenkint több mint 50 jog és államtudori oklevelet adnak ki.

Az „Ügyvédi Lapok” minden száma arról számol be, hogy átlag a budapesti és marosvásárhelyi ügyvéd vizsgálóbizottságok

előtt hetenként 36 jelölt tesz ügyvédi vizsgát, kik között átlag 25 nyer oklevelet. Már most rejtély, hogy hol talál ez az óriási számarányokban növekvő ügyvéd generáció existenciáját. Nem-e nyilvánvaló, hogy ilyen körülmények közepette nem nyújthat megélhetést sem a főváros, sem a vidék annyi ügyvédnek, mert már a legkisebb vidéki városban 20-25 ügyvéd folytat gyakorlatot, kissé nagyobb városokban, mint például Nagyváradon is 87 ügyvéd működik.

Nem-e nyilvánvaló, hogy a kenyérharcban a tisztességtelen verseny terére lép az ügyvéd és az ügyvédi méltóságot mélen alá. Ásó kliens fogdosás eszközehez kényszerül nyulni, hogy csak a mindennapi szükségletét megkereshesse. Ennek a szomorú viszonyoknak tanúsága a zombori ügyvédek egyletének határozata, mely bizonyára gyakori és sajnos tapasztalat alapján, szükségesnek és időszzerűnek látta, hogy közgyűlési határozatot hozzon s ezt körlevél alakjában öszezes tagjaival közölje, felhíván figyelmüket a kliensfogdosás meg nem engedett, az ügyvédi méltóságot mélyen sértő „tisztességtelen versenyre.” A zombori ügyvédek testületének az ország igen sok városában szomorúan aktuális indokolása így kel ki a kliensfogó ügyvédi ügynökök szíle: „Minthogy igen gyakori eset, hogy ezek az ügynökök a hivatalos helyiségek előcsarnokaiban és folyosóin lesik a prédát, — ezt hasonló eseteket a szolgák és alárendelt hivatali kézbesítő közegek, megyei legények részéről is alkalmunk volt tapasztalni, kérjük: alkalmadtán az illető hivatali főnökök figyelmét nyomban felhívni az ilyen visszaélésekre. Kérjük és elvárjuk az igen tisztelt kartárs urtól, hogy nem fogja magát rosszul alkalmazott kollegiálitási tekintet által visszatartani azon erkölcsi és becsületbeli kötelességének végrehajtásában, hogy a visszaélést sehol, de legkevésbé kartársnál meg ne tölje és így passzivitásával hozzá ne járuljon ahoz, hogy egynek a különben is fegyelmi vétséget képező cselekedete egy egész kar becsületét és tekintetét aláássa.

IRODALOM.

Egész Budapest egy rejtvény megfejtésével foglalkozik most, melyet az „Érdekes Könyvtár” szépirodalmi folyóirat legújabb füzetében ad föl olvasóinak. Arról van szó, hogy Kis János pinczéje bedőlén, 4 hordó borát szomszédja, Nagy János pinczéje közepére állította, mely pincze négy oldalán a tulajdonos 9-9 hordó bora állott. A ravasz Nagy János azonban magához akarta ragadni Kis János négy hordóját is s oly módon osztotta be annak a közepén álló 4 hordóját az 6 hordóhoz, hogy a pincze minden oldalán azért csak 9-9 hordó maradt. Kis János előbb kétségbeesett, majd egy jó tanácsot kapva, 8 hordót rakott a közepre s azokat mindjárt el is szállította, a többi hordót pedig úgy rendezte el, hogy minden oldalon meg volt a 9-9 hordó. — Ennek a rendkívül érdekes rejtvénynek részletes leírását adja a fenti folyóirat s a megfejtők közt több értékes ajándékot és nyereményt, többek közt egy teljes magyar Lexikont, egy Költők Albumát és sok más díszművet sorol ki. Az „Érdekes Könyvtár” minden száma közöl más rejtvényeket is, melyeknek minden egyes megfejtője kivétel nélkül könyvjutalmat nyer. A lap előfizetési ára negyed évre egy korona, mely összeg az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatalába, Budapest, V., Kálmán-utca 2. szám, küldendő.

KÖZGAZDASÁG.

Javítsuk gazdasági terményeink minőségét.

Jól tudjuk mi azt gazdák, hogy nagyon is nemmindegy, hogy vajjon 82 kilós

vagy 78 kilós búzával megyünk a piacra, sőt azt is látjuk, hogy gazdasági szeszgyarak keményítő tartalom alapján veszik a burgonyát, jóval többet fizetve a keményítőben dusabbért, mint a keményítőben szegényért. Tudjuk azt, hogy összes terményeinknél nemcsak a mennyiséget, de a minőséget is megfizetik, mégis vajmi keveset teszünk terményeink minőségének javítására, holott egy kevés fáradsággal, utánjárással sokkal jobb eredményeket lehetne elérnünk.

A termények minőségileg való javításának főszerpét a talaj igen gondos megművelése és megtrágyázása játsza a főszerpét, természetesen csak akkor, ha az éghajlati viszonyok is kedvezők a javítandó növényre. Az adott viszonyok közé legjobban beillő féleség megválasztásával a burgonya, a cukorrépa és az árpa minőségét lehet legkönnyebben javítani, s ugyanez lehetséges okzerű trágyázással is, a mesterséges trágyafélék jelenlegi nagyarányu felhasználásával nemcsak a termés mennyiségét, de minőségét javítjuk. Sőt a minőség javítására a különböző trágyafélék különböző befolyással vannak. Így pl. a chilisalétróm és perugano a termés mennyiségét illetően árpánál egyenlő redményt ad, a minőséget illetően azonban a perugano után jobb árpát kapunk. Okvetlenül műtrágyát kell használnunk legalább azon talajon, melyről saját vetőmagunkat termeljük, mert a könnyen oldható műtrágyák, a minő pl. a szuperfoszfát és chilisalétróm, roppant gyorsan fejleszti a növényt, nagygyá fejlődött erőteljes szemeket termel, amelyek ennek következtében erőteljesebb növényt fognak fejleszteni, mint a gyengébb szem.

Első teendőnk tehát, hogy saját szükségletünkre termelt vetőmagot a talaj kitűnő megmunkálása és megtrágyázása által nagygyá, erőteljessé fejlesszük. Az így nyert magot rostálás és triörözés által osztályozzuk, s csak az ilyen módon megválasztott legnagyobb szemű búzát, rozst, árpát, veszük el.

Ha ilyen módon — amely eljárást évről-évre folytatjuk — kitűnő vetőmagunk után egész gazdaságunkban jobb minőségű terményre tettünk szert, akkor tovább menve a vetőmag megválasztását még nagyobb gondal fogjuk eszközölni. Az előbb leírt eljárás mellett, a már érett kalászek közül kiválasztjuk azokat, amelyek leghosszabbak, szemekkel legjobban meg vannak rakva. Ha csak néhány liter magot is nyerünk ilyen módon, azt igen gondosan fogjuk egy kis táblácskába elvetni, hogy jövőre már egy-néhány hektoliter ilyen magunk legyen. Ha ezen eljárást ilyen módon folytatjuk, meglepő eredményeket fogunk elérni, s néhány év leforgása után terményeinket, mint vetőmagot, a piaci árnál jóval magasabban fogjuk értékesíteni.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

34

XX.

A Mariánna és André asszony megjelenése véget vetett e párbeszédnek. A nők a kertben járkáltak s a férfiak is siettek hozzájuk csatlakozni. Péter kijelenté keresztleányának, hogy miután oly sok ideig ki volt zárva a szentély légköréből, szeretné látni az újításokat, melyeket azóta tettek.

— Majd semmi változást sem fog ön találni — válaszolt Mariánna; — atyám kedvelte a kertészetet, ő maga ültette be kertjét, én abból mitsem akartam kipuhtítani s aztán a majoroséknak is meg kell lenni részöknek, zöltséget termelni. Az idő magára vállalta sok fának ketté vágni élet-erőjét s a fagy sok szép bokrot megsemmisített.

A kiveszettek helyett erősebb és dusabb növényzet állott elő és a kert hátsó fele, a gyümölcsös végén, hol atyám faiskolát akart felállítani, egészen vad bozóttá alakult át.

— Szeretném látni azon helyet, — szólt Péter — emlékszem, hogy nyirkos talaj volt ott s atyádnak mindig mondtam, hogy nem diszfák tenyésztésére való.

— Menjén egyedül megnézni azt, keresztatyám — szólt Mariánna — mert André asszonynak valóban is igen nyirkos és ág-bogas hely az.

Péter áthaladva a gyümölcsösön, behatolt a hajdani faiskolába, mely egy hosszú nyelv alakú helyiséget foglalt magában, nagyon magas sövény kerítéssel s egy kis patakától átszelve.

Nemát az elragadtatának érzé keblében, amint ide belépett. A fű helyenkint magasan, erőteljesen nőtt felfelé, míg más-hol sima, virágos foltot képezett aszerint, amint a víz szeszölye hozta magával, mely számtalan apró ágazatokban folyt szét a patakából, hogy esendes, lomha csörgedezése után a földrepedésekbe tünjön el.

E puha fekete, finom fővénnyel vegyült talaj kiválóan kedvező volt a táj virányára s mindennemű buján tenyésző növény, dus lombzat, elvadult fák légyottot látszanak itt adni egymásnak. A vízi lilium, fehér és sárga nimfákkal vegyesen, dus választékban díszíték a vízfelületet. A bojtörján és bodza bujánövésű fákká gyarapodtak itt.

Mindenféle orchis fajok, melyek oly nagy változatokban találhatók e tájon s más szép virágok, gyönyörű tarka szőnyegként boríták el a zöld pázsitot; különféle emlények a virágok fénylő leveleivel, sejlák. vadjánczintok, némelyike fehér, balzsamos illattal tölték be a léget.

A dombosabb helyek, szikkadtabb lévén ott a talaj, megtartották a maguk virányaikat. Itt e helyeken szabadon nőtt a harangfű s a futóka fehér és rózsaszín csilgocskái összefolytak a kék anemonékkal.

Ösvény nem volt sehol, minden fővénymosódás bejárattal szolgálhatott e tömkelegbe, melybe semmi háziállat nem tette lábát soha s hol csak Mariánna szokott sétálgatni. Nehány szikladarab ülőhelyül szolgált, midőn meglepte őt az ábrándozás vágya s nyír és fűzfahajtások magasra fel-növe, elég árnyat nyújtottak, anélkül, hogy akadályoznák a gyengébb növényélet gyarapodását.

Mariánna tehát szereti a természetet — szólt magában Péter elragadtatással s szíve benső örömtől remegett — ő is szereti szemlélni, gyönyörködik benne, érzi jóltévő hatását, miként én. És ő ezt nem is mondja, soha sem szólt róla, nem is gyanítottam.

— Nos, keresztatyám — szólt Mariánna hirtelen megjelenve oldala mellett — most láthatja ön, hogy épen nem vagyok valami ügyes kertész s tudom, hogy el nem cserélné ujonnan beállított kertjét, melyet még igen fiatalnak talál, e régi elhanyagolt, posványos helylyel.

(Folyt. köv.)

„Rudolfsbad“ vizgyógyintézet

Reichenauban, Alsó-Ausztriában, másfélórányira Bécestől, a déli vasuton, állomása Reichenau-Payerbach.

Tökéletesen berendezve hidrotériára, elektromos gyógymódra gyógygymnastikára, forrólégkezeésre, szénsavas fürdőkre, törpefenyő fürdőkre, homokfürdőre

Szexo: május 15-től októberig. Május 15-től június 15-ig kedvezményes árak.

Prospektust küld az igazgatóság.

Orvosi vezető: Tulajdonosok: Dr. M. Bittner és egy J. W. Waisnix segédorvos. örökösei.

== AZ UJ ==

DELAINEK,

Kretonok, Batisztok,

== ZEFIREK, ==

Bordürös- és áttört-

Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

divatruhazában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Hajduvármegye és Debreczen szab. kir. váro főispánja.

336/1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debrecze szab. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejárta után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén kinevezés folytán megüresedett 1 (egy) számvevősegi számtartási állás foglaltatás utján beöltetni, mely állás 1800 korona fizetés és 300 korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Azok akik erre az állásra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez folyó évi június hó 10. napjának délután 5 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1904. május 24.

Domahidy Elemér,
főispán.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent Annai szőlőtelapének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Apró hirdetések.

Dija 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

== PÉKEK részére ==

kenyérre ragasztható számok

füzetekben (egy füzet 1—120-ig kétszer számozva), kapható a

== Városi nyomdában, ==
ára egy füzetnek 10 fill.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyú gyógyszer-tá-
által. Majna Frankfurt.

Méhészeti cikkek különlegességei
Kerti padok és vasbutorok; **kertészeti** szerszámok. **Épület** és butorvasalások. **Gazdasági** felszerelések. **Gyermek**kocsik egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. **Fürdőkádak** és jégszekrények legolcsóbban beszerezhetők:

Tavaszi idényre.

Tóth Gyula,
vasnagykereskedő,
Piacz-utca 20. és 27. szám.

Az általam leg gondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECZENBEN, FÓTÉR, 31 IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát napal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. **1 tégely harmat-crème ára 1 korona.** A kréméhez használható poudert, a mely az arcnak üde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoboz ára 50 fillér.** — **Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.** — **A Mollitergin,** legkiválóbb arcz s különösen kézbőrápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtöni! Napégette vagy szélkifújta kezeket vagy arczbőrt a legrövidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Mollitergia ára 1 korona.**

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóv a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatásabiztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz, Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.** Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! **Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona.** — A Mihalovits-féle —

Iztelen csukamájolaj teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. — A Mihalovits-féle **China-bor, China vas-bor, Condurangó-bor, Pepsin-bor.**

Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.